บทที่ 7

เส้นอุปทานรวมและรายได้ดุลยภาพ

เส้นอุปทานรวม (Aggregate Supply: AS)

- เส้นอุปทานรวม คือเส้นแสดงความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิตรวม (Y) กับระดับราคา หรือก็คือเส้นแสดงถึงผลผลิตรวมของชาติ ณ ระดับราคาต่าง ๆ
- การตัดสินใจผลิตผลผลิตรวมออกมามากน้อยเพียงใดนอกจากจะขึ้นกับราคาสินค้าแล้วยังขึ้นกับปัจจัยอื่นด้วยโดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตเช่นราคาวัตถุดิบ ค่าจ้าง ค่าเช่า ดอกเบี้ย เป็นต้น

การเปลี่ยนแปลงของอุปทานรวม

- การเปลี่ยนแปลงอุปทานรวมมี 2 ลักษณะคือ
  - ถ้าราคาสินค้าเปลี่ยน (ปัจจัยอื่นที่กำหนดอุปทานคงที่) อุปทานรวม(AS)จะเปลี่ยนจากจุดหนึ่งไปอีกจุดหนึ่งบนเส้นเดิม โดยอุปทานรวมจะเปลี่ยนในทิศทางเดียวกันกับราคาสินค้า
  - ถ้าปัจจัยอื่นที่กำหนดอุปทานเปลี่ยน(ราคาสินค้าคงที่) อุปทานรวม(AS)จะเลื่อนย้าย(shift)ไปเป็นเส้นใหม่

กรณีราคาสินค้าเปลี่ยนในระยะสั้น

- เส้นอุปทานรวมระยะสั้น (Short Run Aggregate Supply : SRAS) มีลักษณะเป็นเส้นทอดขึ้นจากซ้ายไปขวา แสดงว่าราคาสินค้ากับปริมาณอุปทาน(ผลผลิตรวม)ผันแปรไปในทิศทางเดียวกันคือ
  - ราคาสินค้าสูงขึ้น อุปทาน(ผลผลิตรวม)เพิ่มขึ้น
  - ราคาสินค้าลดลง อุปทาน(ผลผลิตรวม)ลดลง

กรณีราคาสินค้าเปลี่ยนในระยะสั้น

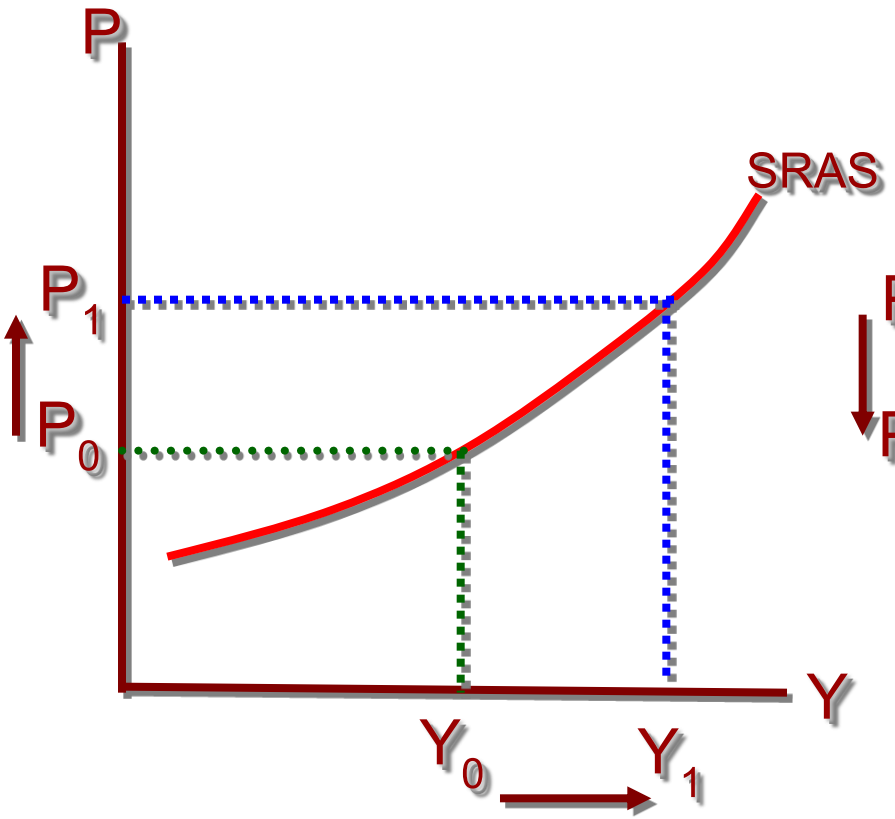

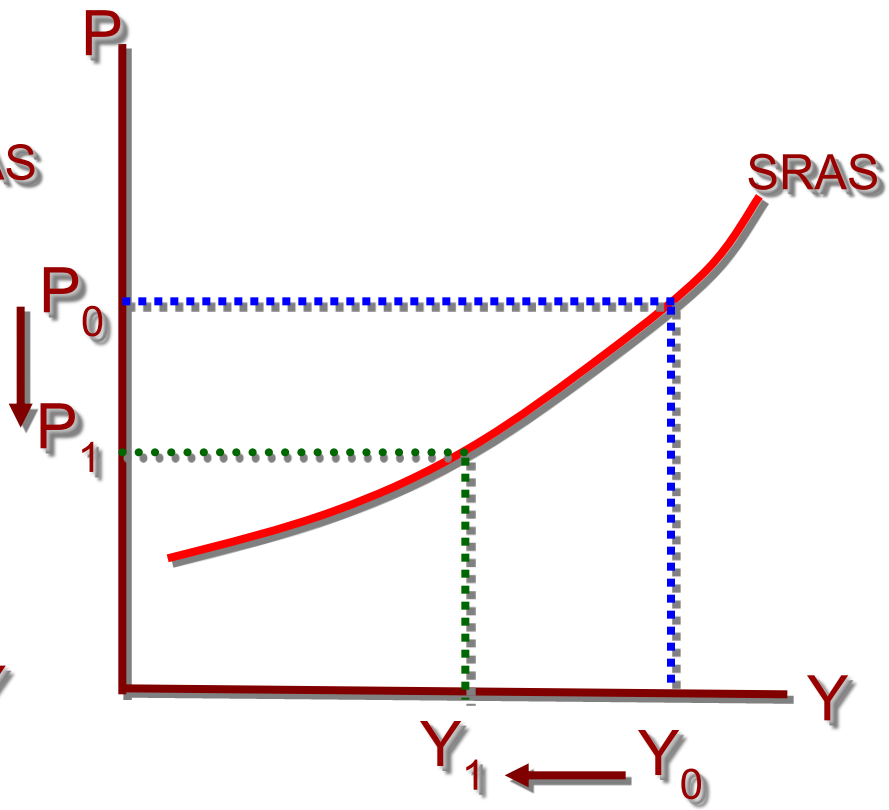

ราคาสูงขึ้น AS เพิ่มขึ้น

ราคาลดลง AS ลดลง

กรณีราคาสินค้าเปลี่ยนในระยะยาว

- เส้นอุปทานรวมระยะยาว (Long Run Aggregate Supply : LRAS) มีลักษณะเป็นเส้นขนานกับแกนตั้ง(แกนราคา) แสดงว่าราคาสินค้าไม่มีผลในการกำหนดปริมาณอุปทาน (ผลผลิตรวม) คือ
  - ราคาสินค้าสูงขึ้น อุปทาน(ผลผลิตรวม)คงเดิม
  - ราคาสินค้าลดลง อุปทาน(ผลผลิตรวม)คงเดิม

กรณีราคาสินค้าเปลี่ยนในระยะยาว

- กรณีนี้เป็นไปตามแนวคิดเศรษฐศาสตร์คลาสสิกที่ว่าในระยะยาวผลผลิตรวม(รายได้ประชาชาติดุลยภาพ) จะอยู่ ณ ระดับที่มีการจ้างงานเต็มที่ (Full Employment) หรือผลผลิตรวมอยู่ ณ ระดับศักยภาพสูงสุดของระบบเศรษฐกิจ (Potential Output หรือ Potential Income)เสมอ
- การเปลี่ยนแปลงของราคาจึงไม่มีผลต่อผลผลิตรวมหรือรายได้ดุลยภาพในระยะยาว

กรณีราคาสินค้าเปลี่ยนในระยะยาว

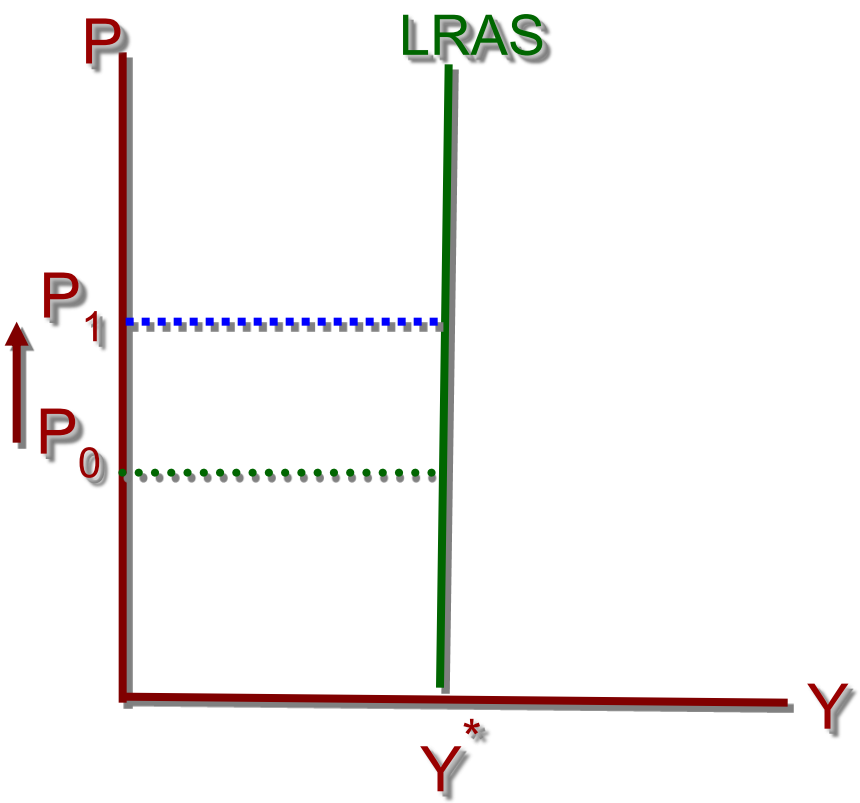

ในระยะยาวไม่ว่าระดับราคาจะเปลี่ยนไปอย่างไร ผลผลิตรวมจะไม่เปลี่ยนแปลง โดยคงอยู่ ณ ระดับที่มีการจ้างงานเต็มที่เสมอ

การเปลี่ยนแปลงอุปทานรวมเนื่องจากปัจจัยอื่นที่ไม่ใช่ระดับราคาในระยะสั้น

- ถ้าปัจจัยกำหนดอุปทานรวมอื่นที่ไม่ใช่ระดับราคาเช่น ราคาปัจจัยการผลิต(ต้นทุนการผลิต)เปลี่ยนแปลง หรือ ประสิทธิภาพการผลิตเปลี่ยนแปลง เส้นอุปทานรวม (SRAS)จะเลื่อนย้าย (shift)เป็นเส้นใหม่ โดยที่
  - ถ้าการเปลี่ยนทำให้อุปทานเพิ่ม เส้นจะย้ายไปทางขวาของเส้นเดิม
  - ถ้าการเปลี่ยนทำให้อุปทานลดลง เส้นจะย้ายไปทางซ้ายของเส้นเดิม

กรณีราคาปัจจัยการผลิตสูงขึ้น

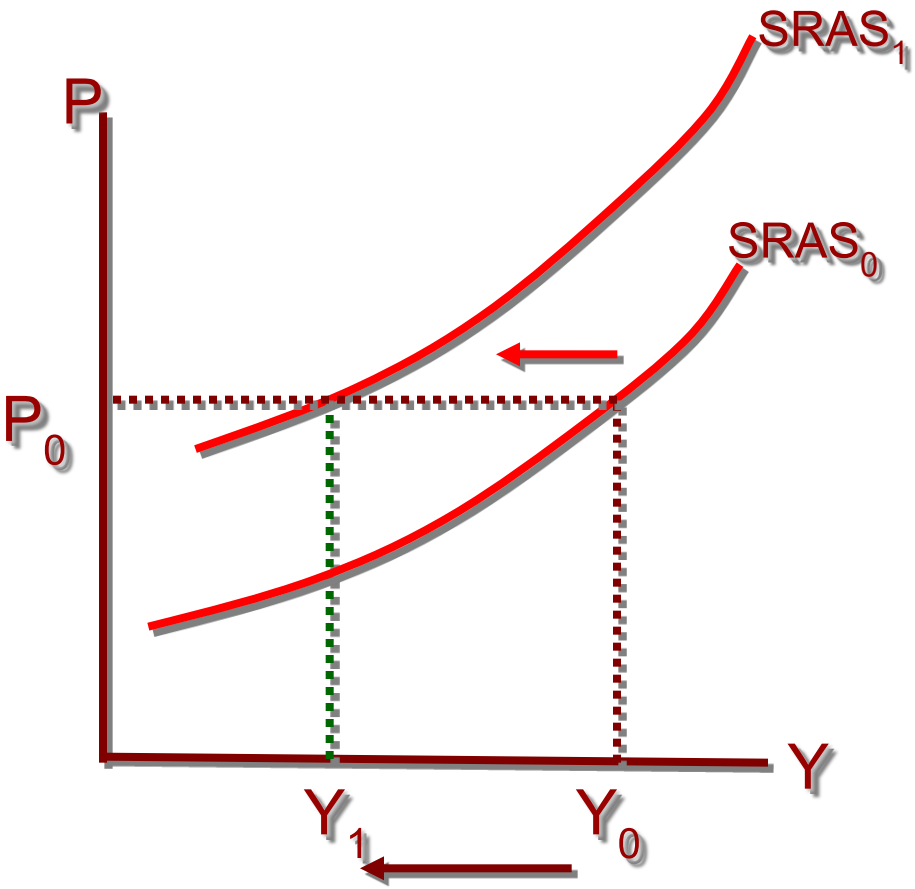

ราคาปัจจัยผลิตหรือต้นทุนสูงขึ้นทำให้ผลผลิตรวมลดลง เส้นอุปทานรวมย้ายจาก $SRAS_0$ เป็น $SRAS_1$ ซึ่งหมายถึงถ้าต้องขายที่ราคาเดิม จะต้องลดการผลิตลง (หรือถ้าผลิตเท่าเดิมจะต้องขึ้นราคา)

กรณีราคาปัจจัยการผลิตสูงขึ้น

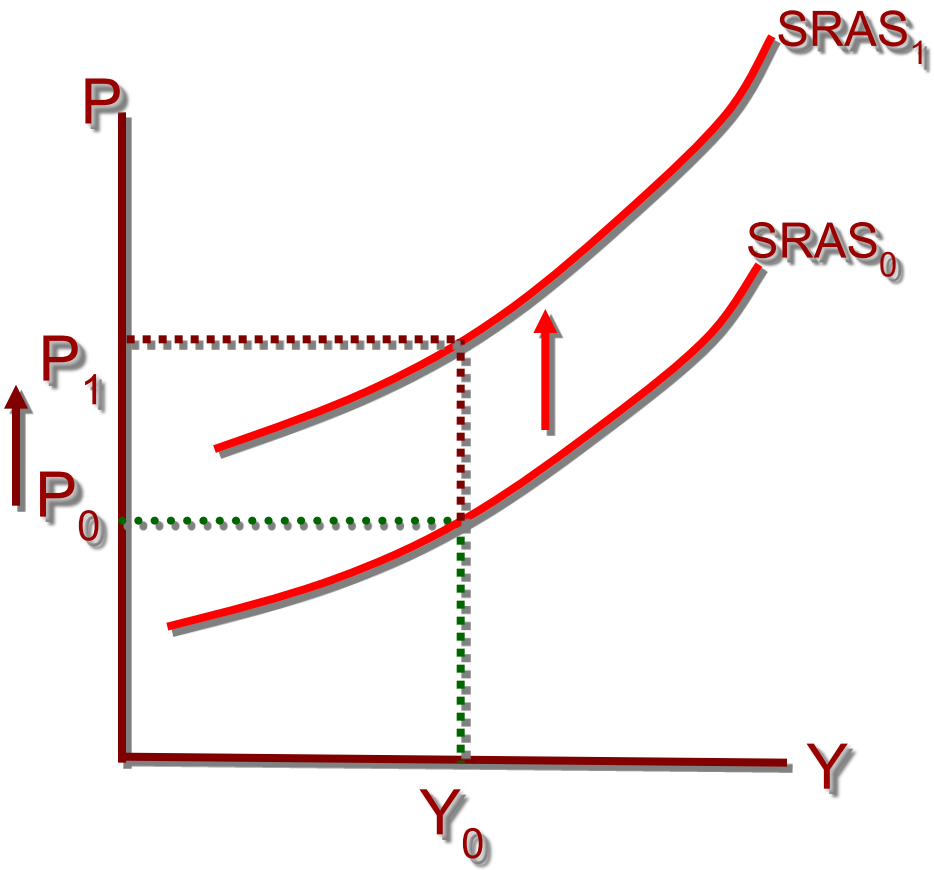

ถ้าจะผลิต Y_0 เท่าเดิมต้องขึ้นราคาจาก P_0 เป็น P_1

กรณีผลิตภาพลดลง

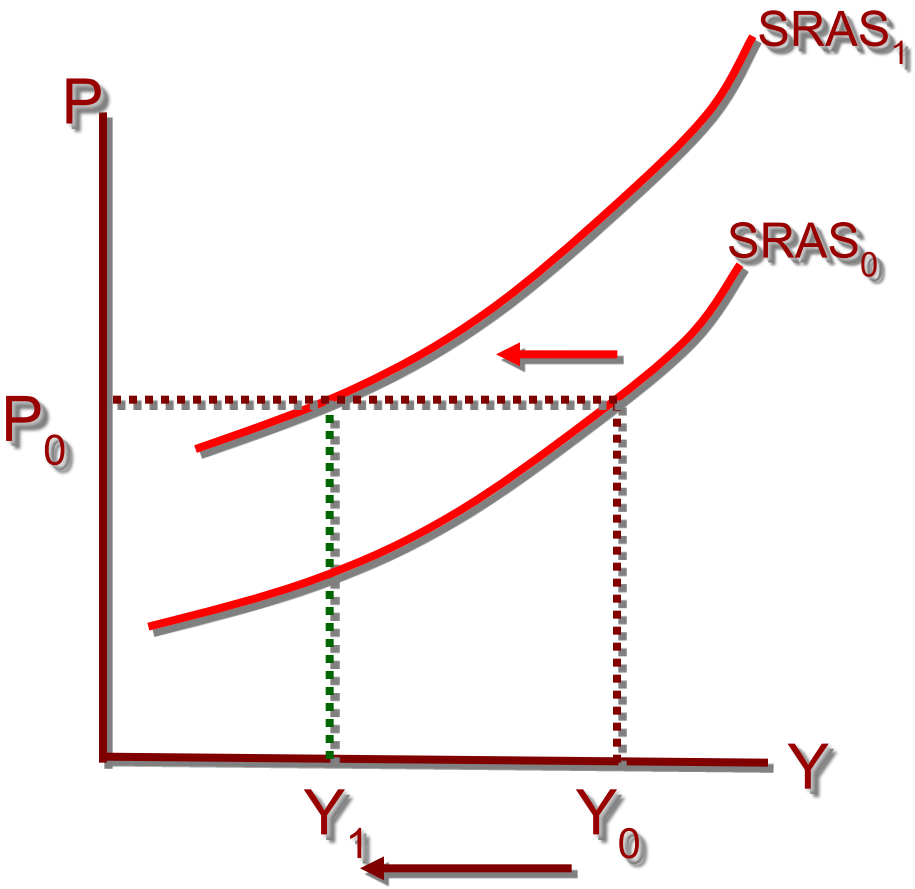

ประสิทธิภาพการผลิตลดลงทำให้ผลผลิตรวมลดลง เส้นอุปทานรวมย้ายเส้น $SRAS_0$ เป็น $SRAS_1$ ซึ่งหมายถึงถ้าต้องขายที่ราคาเดิม จะต้องลดการผลิตลง (หรือถ้าผลิตเท่าเดิมจะต้องขึ้นราคา)

กรณีผลิตภาพลดลง

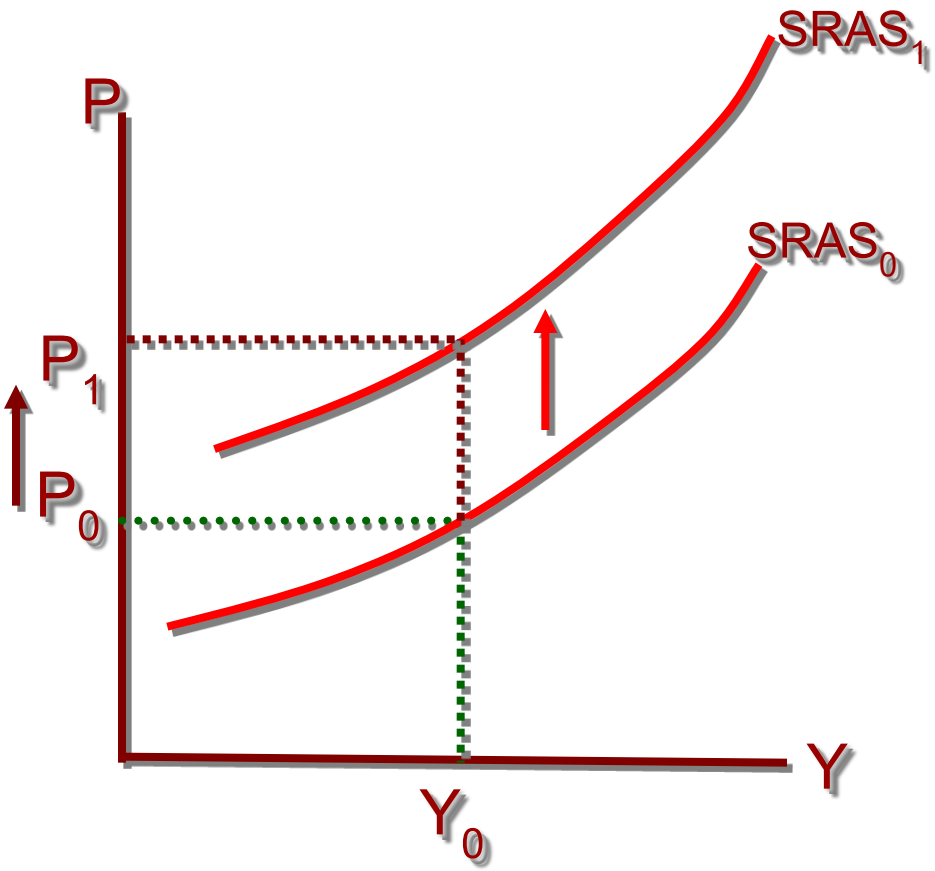

ถ้าจะผลิต Y_0 เท่าเดิมต้องขึ้นราคาจาก P_0 เป็น P_1

กรณีราคาปัจจัยการผลิตลดลง

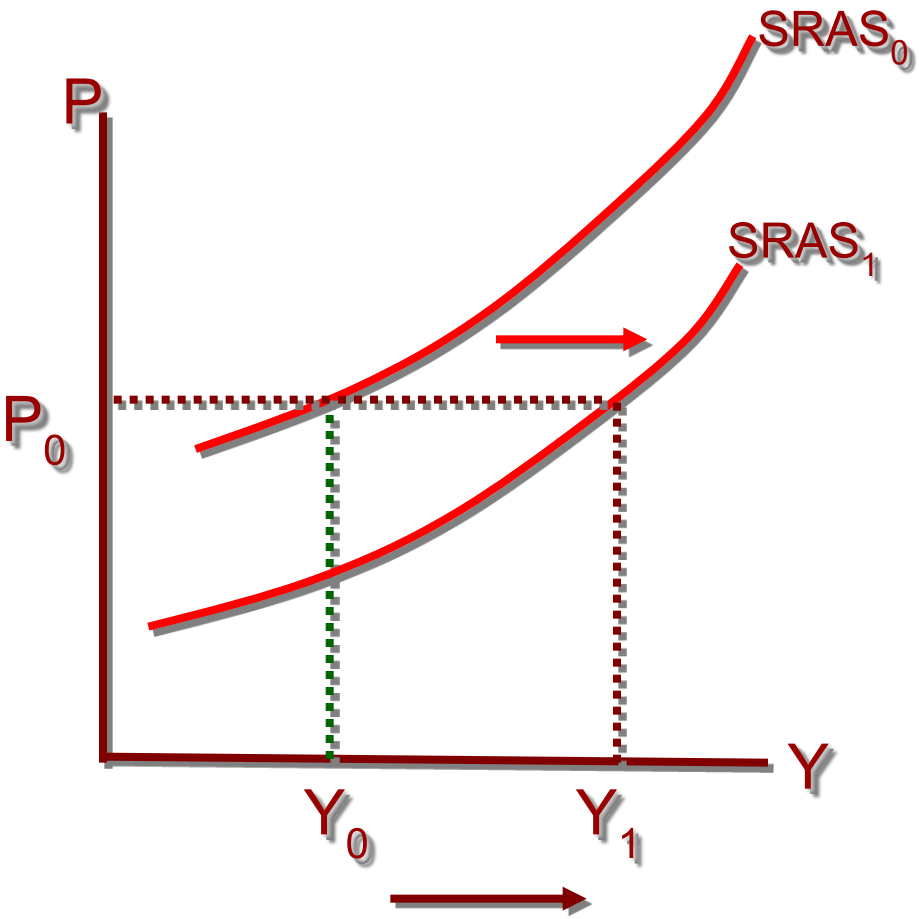

ราคาปัจจัยผลิตหรือต้นทุนลดลงทำให้ผลผลิตรวมสูงขึ้น เส้นอุปทานรวมย้ายเส้น $SRAS_0$ เป็น $SRAS_1$ ซึ่งหมายถึงถ้าขายที่ราคาเดิม การผลิตจะเพิ่มขึ้น (หรือถ้าผลิตเท่าเดิมราคาจะลง)

กรณีราคาปัจจัยการผลิตลดลง

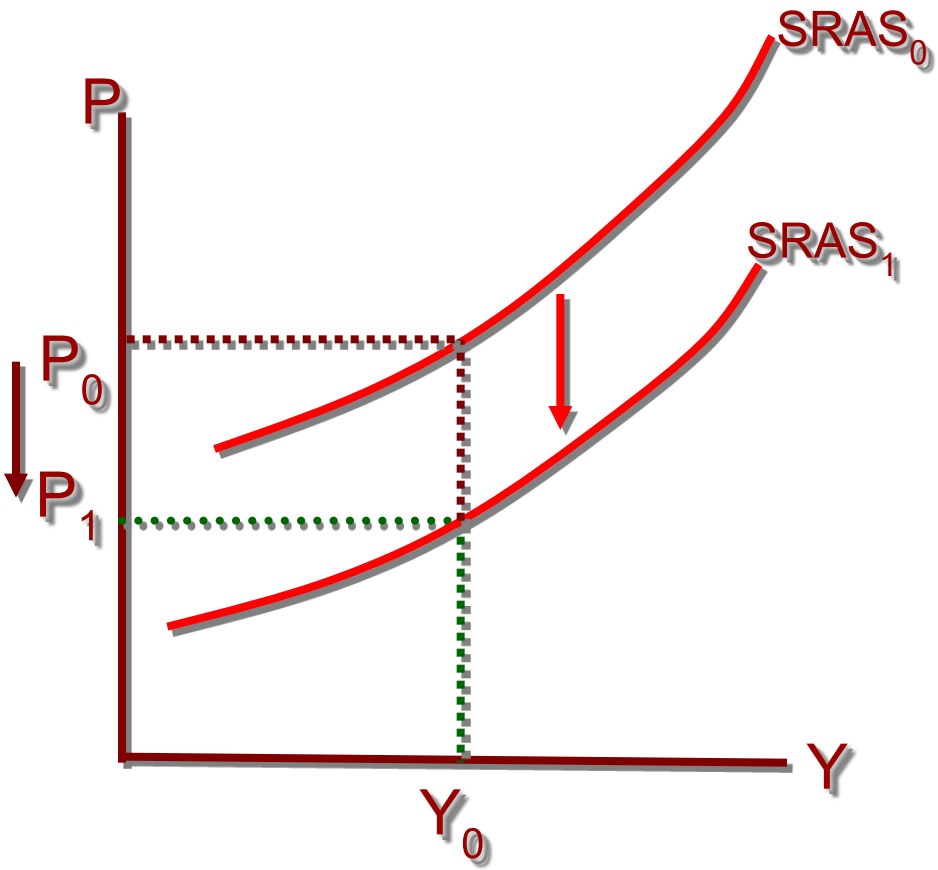

ถ้าจะผลิต Y_0 เท่าเดิมต้องลดราคาจาก P_0 เป็น P_1

กรณีผลิตภาพสูงขึ้น

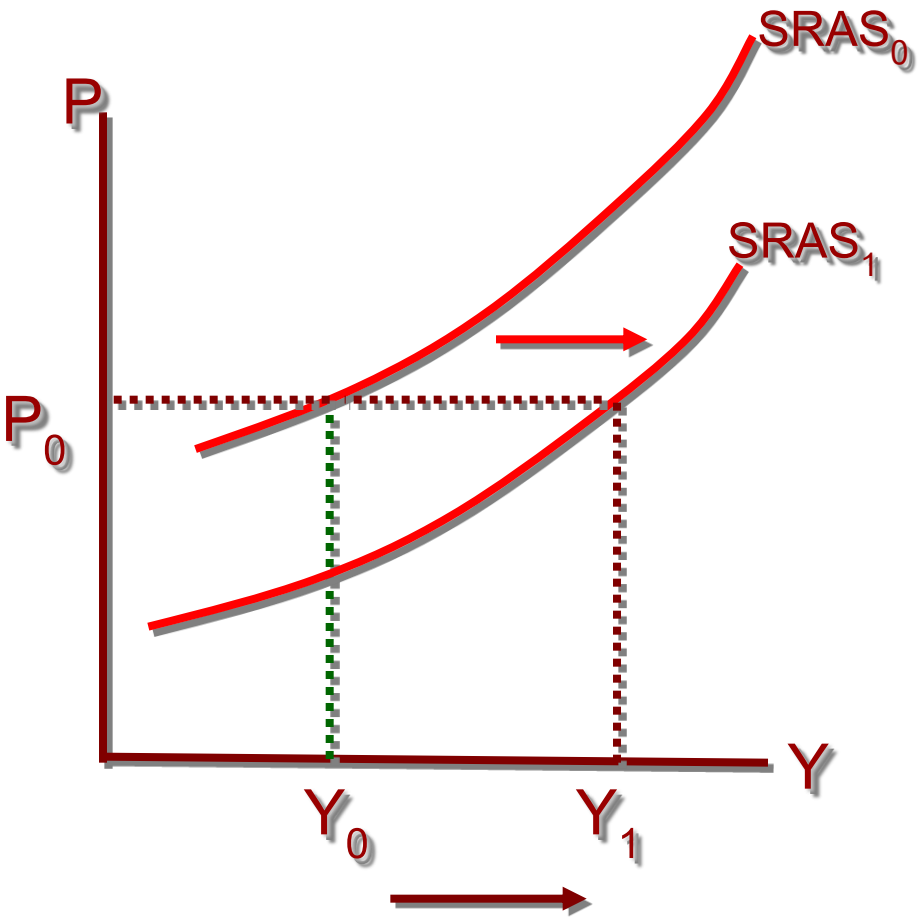

ประสิทธิภาพการผลิตสูงขึ้นทำให้ผลผลิตรวมสูงขึ้น เส้นอุปทานรวมย้ายเส้น $SRAS_0$ เป็น $SRAS_1$ ซึ่งหมายถึงถ้าขายที่ราคาเดิม การผลิตจะเพิ่มขึ้น (หรือถ้าผลิตเท่าเดิมราคาจะลง)

กรณีผลิตภาพสูงขึ้น

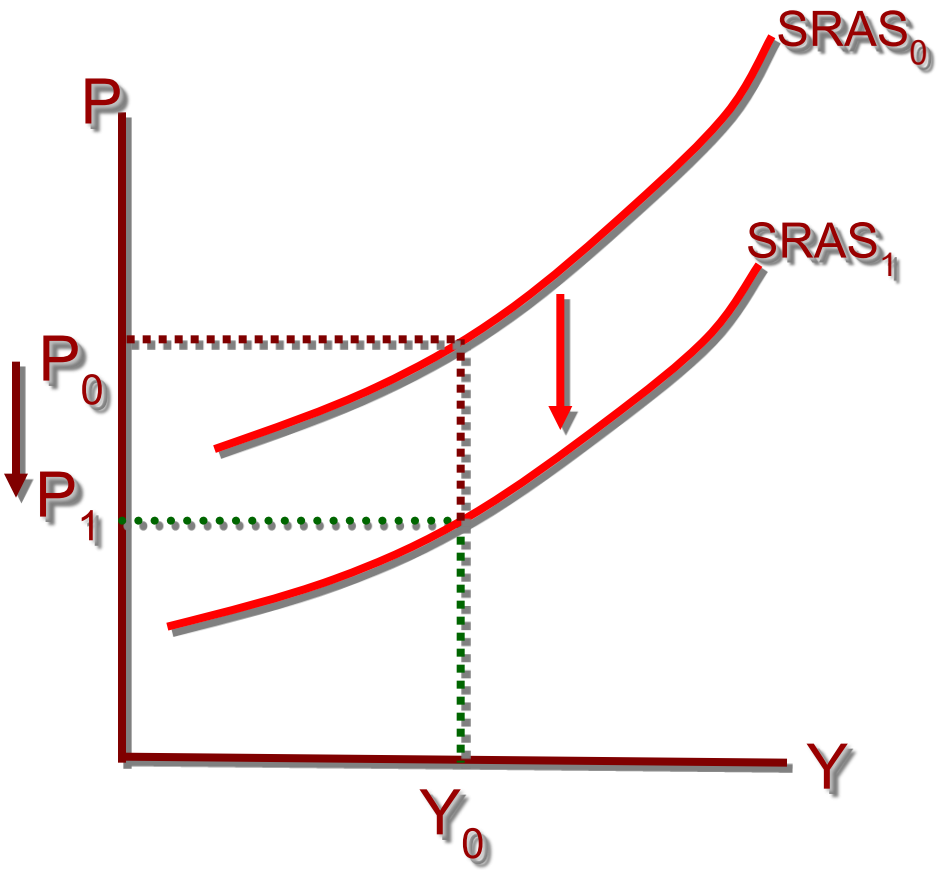

ถ้าจะผลิต Y_0 เท่าเดิมต้องลดราคาจาก P_0 เป็น P_1

รายได้ดุลยภาพเมื่อมีระดับราคามาเกี่ยวข้อง

- ในระยะสั้น กรณีที่มีระดับราคามาเกี่ยวข้อง รายได้ประชาชาติดุลยภาพจะอยู่ ณ ระดับที่อุปสงค์รวม (Aggregate Demand: AD)เท่ากับอุปทานรวม (Short Run Aggregate Supply: SRAS) และราคา ณ ระดับนี้จะเป็นราคาดุลยภาพด้วย
- ถ้ารายได้(Y) ไม่อยู่ ณ ระดับที่ AD เท่ากับ SRAS กลไกในระบบเศรษฐกิจจะปรับให้กลับเข้าสู่ดุลยภาพในที่สุด

รายได้ดุลยภาพ

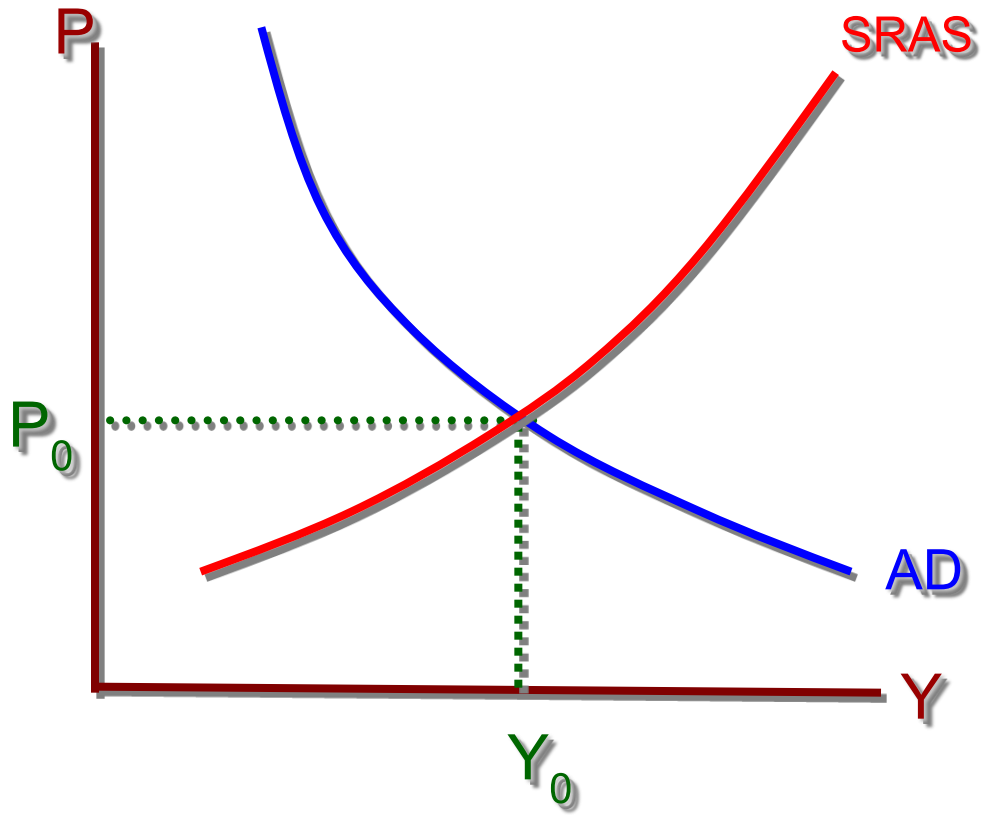

ดุลยภาพของระบบเศรษฐกิจอยู่ ณ ระดับที่ความต้องการใช้จ่ายรวมหรืออุปสงค์รวม (AD) เท่ากับผลผลิตรวมหรืออุปทานรวม (SRAS)

รายได้ดุลยภาพ $=Y_0$ ราคาดุลยภาพ $= P_0$

การปรับเข้าสู่ดุลยภาพเมื่อราคาสูงกว่าดุลยภาพ

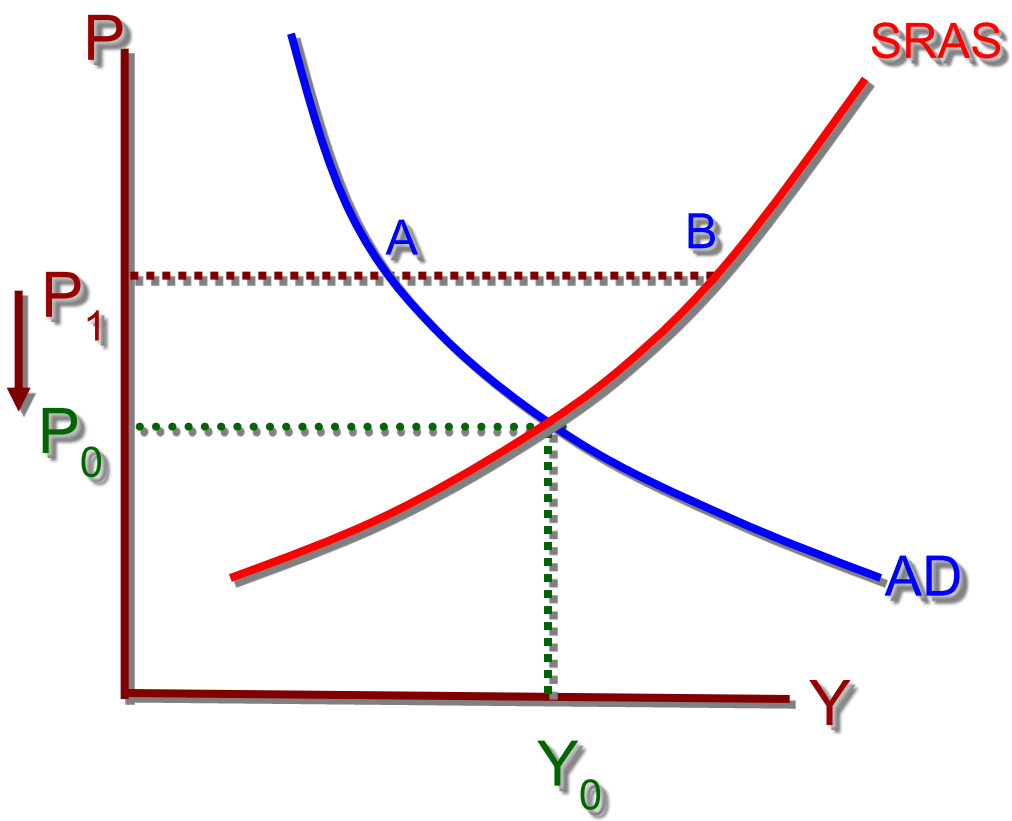

ถ้าราคา $=P_1$ ซึ่งสูงกว่าราคาดุลยภาพ (P_0) ผลผลิตรวม $=P_1B$ สูงกว่าความต้องการใช้จ่ายรวม (P_1A)

ผลผลิตมากเกินต้องการทำให้ต้องปรับลดราคาลงจนมาอยู่ที่ P_0 (ราคาดุลยภาพ)

การปรับเข้าสู่ดุลยภาพเมื่อราคาต่ำกว่าดุลยภาพ

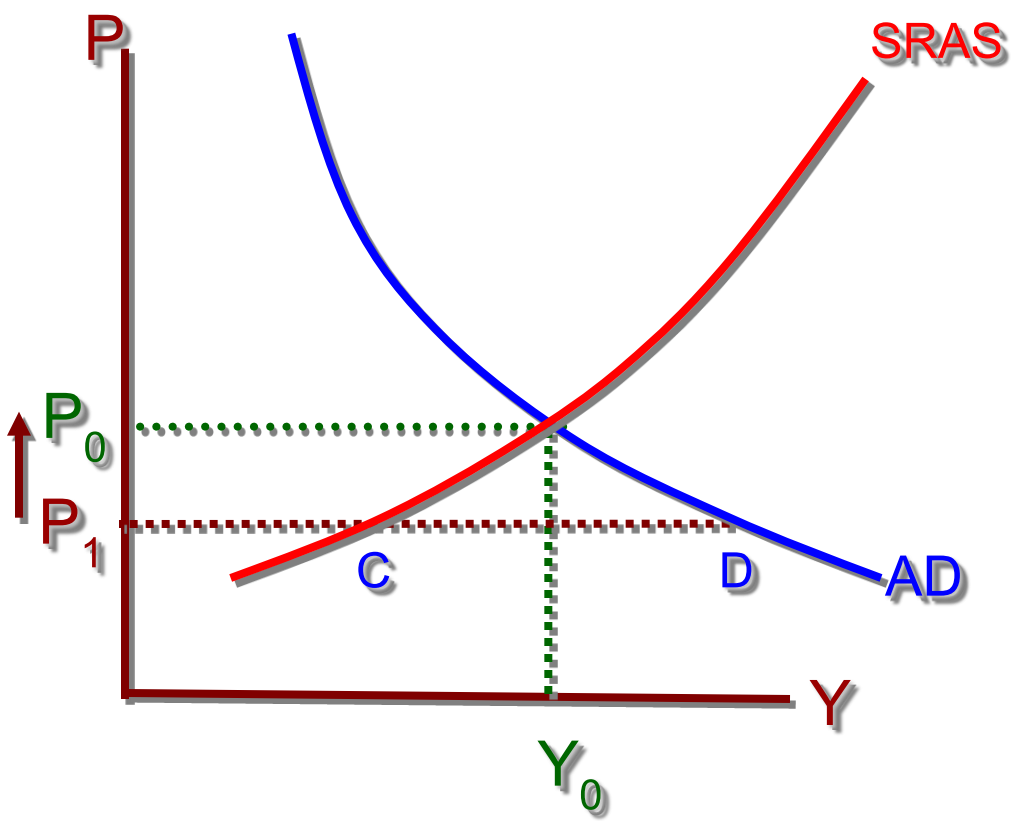

ถ้าราคา $=P_1$ ซึ่งต่ำกว่าราคาดุลยภาพ (P_0) ผลผลิตรวม $=P_1C$ น้อยกว่าความต้องการใช้จ่ายรวม (P_1D)

ผลผลิตน้อยกว่าความต้องการทำให้ราคาปรับสูงขึ้นจนมาอยู่ที่ P_0 (ราคาดุลยภาพ)

การเปลี่ยนแปลงรายได้ดุลยภาพในระยะสั้น

- รายได้จะปรับเข้าสู่ดุลยภาพเสมอ ตราบใดที่เส้นอุปสงค์รวม(AD)และเส้นอุปทานรวม(SRAS)คงเดิม
- ถ้าเส้น AD หรือ SRAS เลื่อนย้าย (shift) เป็นเส้นใหม่ รายได้ดุลยภาพจะเปลี่ยนแปลงเป็นดุลยภาพระดับใหม่
  - การ shift ของเส้น AD จะเรียกว่า Aggregate Demand shock
  - การ shift ของเส้น SRAS จะเรียกว่า Aggregate Supply shock

Aggregate Demand Shock

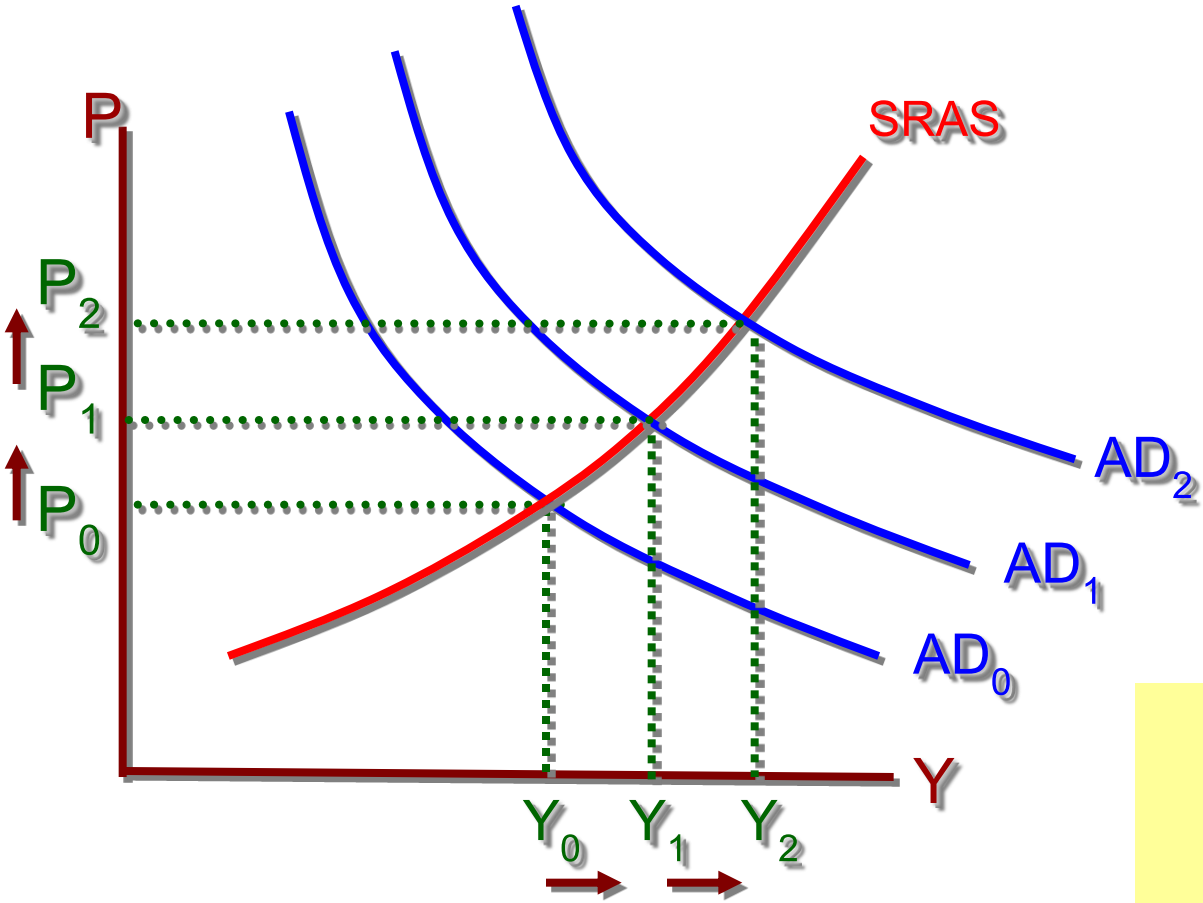

ส่วนประกอบของความต้องการใช้จ่ายรวมเพิ่มขึ้น เส้น AD เลื่อนไปทางขวาจาก AD_0 เป็น AD_1 และ AD_2 ตามลำดับ

ราคาดุลยภาพสูงขึ้นเป็น P_1 และ P_2 รายได้ดุลยภาพเพิ่มขึ้นจาก Y_1 เป็นY_2

Aggregate Demand Shock

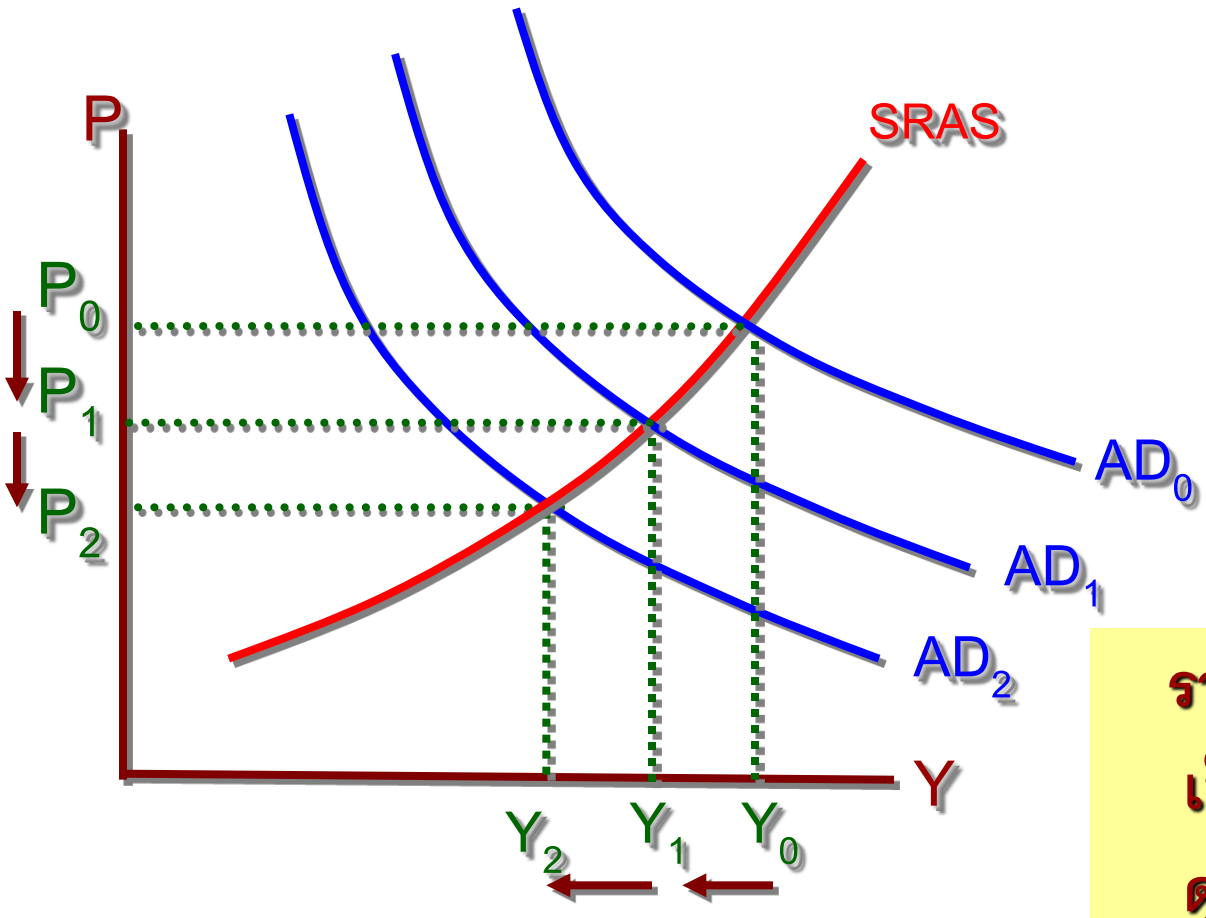

ส่วนประกอบของความต้องการใช้จ่ายรวมลดลง เส้น AD เลื่อนไปทางซ้ายจาก AD_0 เป็น AD_1 และ AD_2 ตามลำดับ

ราคาดุลยภาพลดลงเป็น P_1 และ P_2 รายได้ดุลยภาพลดลงจาก Y_1 เป็น Y_2

การทำงานของตัวทวี

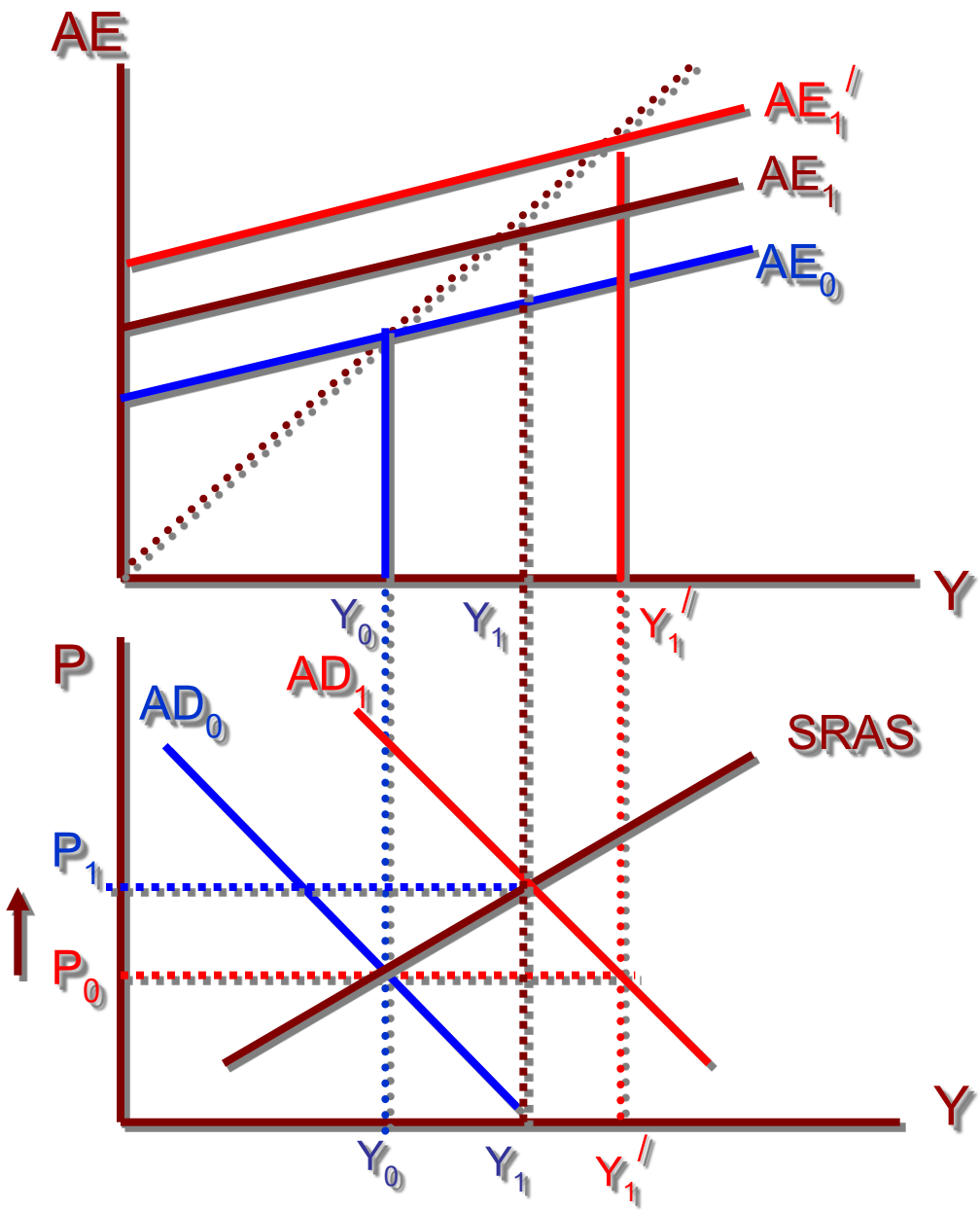

การใช้จ่ายรวมเพิ่มขึ้น เส้น AE เลื่อนขึ้นจาก AE_0 เป็น AE_1' ถ้าราคาคงที่ รายได้ดุลยภาพจะเพิ่มตามค่าตัวทวีไปอยู่ที่ Y_1'

ราคาสูงขึ้นทำให้การใช้จ่ายรวมลดลง เส้นAE เลื่อนกลับมาที่ AE_1 รายได้เพิ่มเพียง=Y_1

การทำงานของตัวทวี

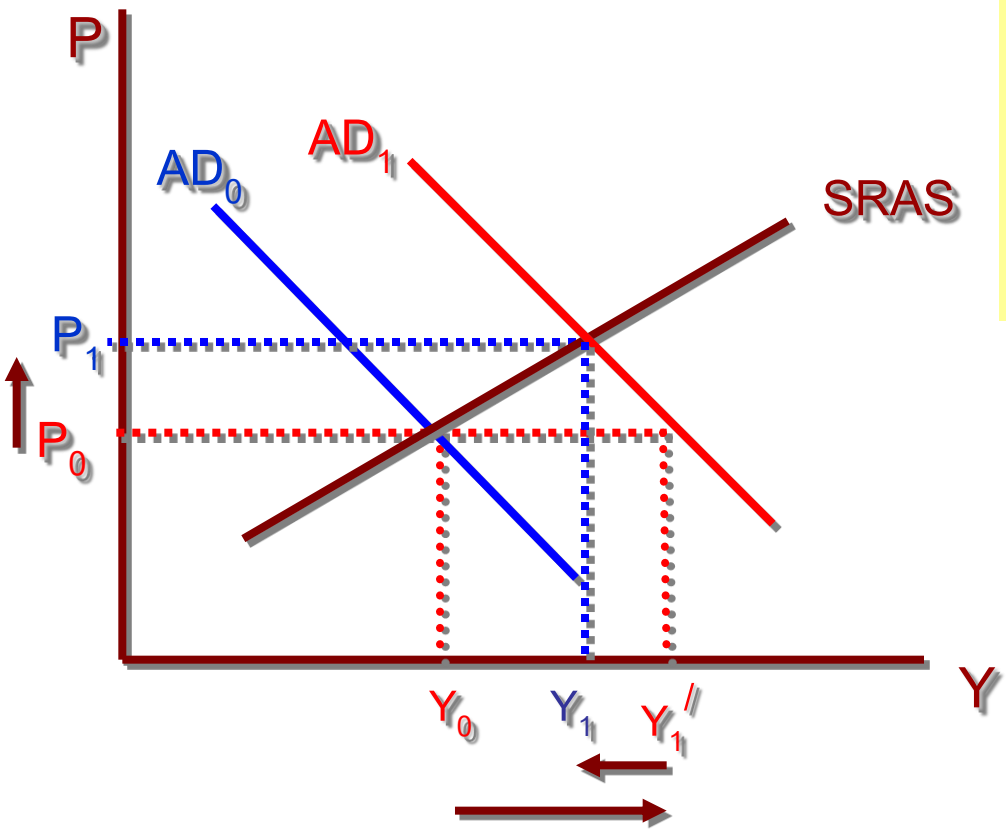

ถ้าราคาคงที่ รายได้ดุลยภาพจะเพิ่มตามค่าตัวทวีไปอยู่ที่ $Y_1^{/}$

แต่ถ้าราคาคงที่ อุปสงค์รวม(AD)จะสูงกว่าอุปทานรวม(SRAS)ราคาจึงปรับสูงขึ้นทำให้รายได้เพิ่มเพียง=Y_1

Aggregate Supply Shock

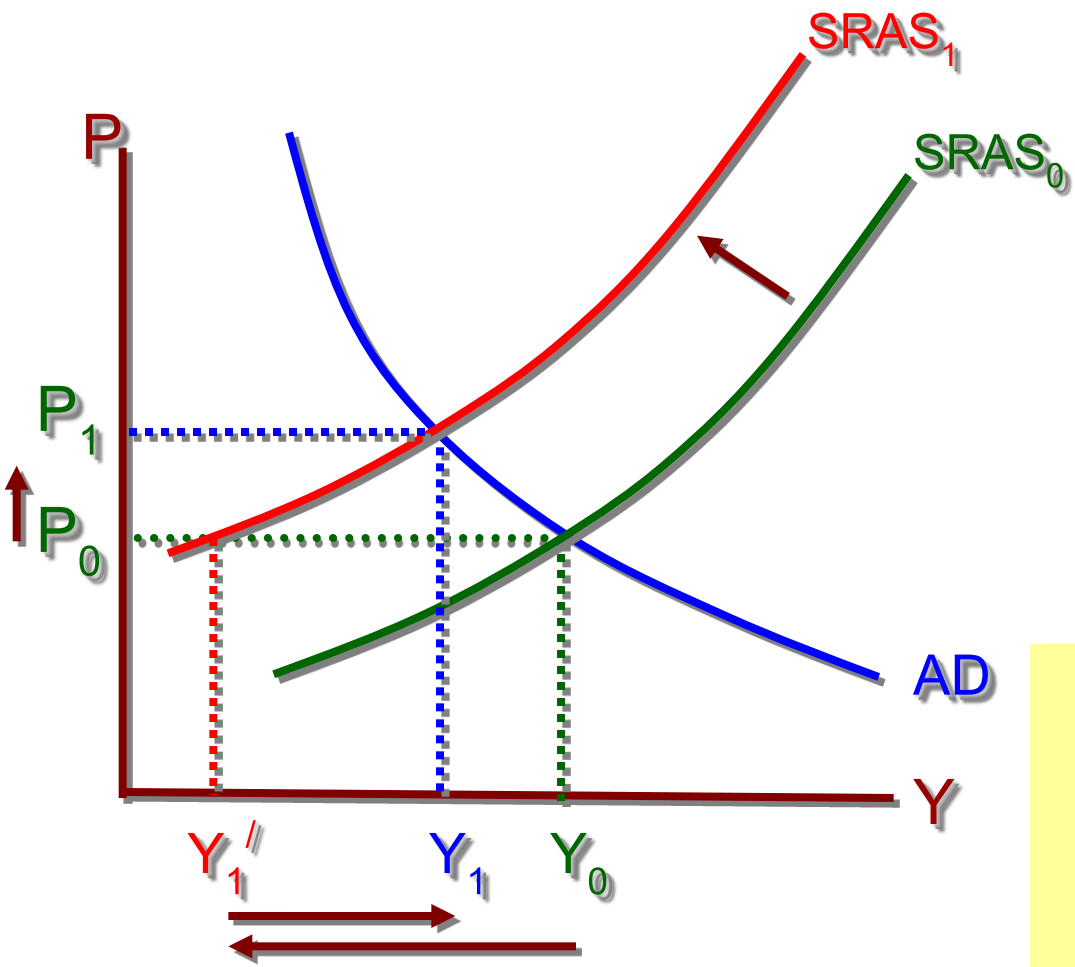

ระดับผลผลิตรวมลดลง เส้น SRAS เลื่อนไปทางซ้ายจาก $SRAS_0$ เป็น $SRAS_1$ ถ้าราคาคงที่ รายได้ดุลยภาพจะลดลง=$Y_1^{/}$

แต่ที่$Y_1^{/}$ นั้น AD สูงกว่า SRAS ราคาจึงปรับสูงขึ้นเป็น P_1 รายได้ดุลยภาพจึงลดลงเพียง Y_1

การเปลี่ยนแปลงรายได้ดุลยภาพในระยะยาว

- รายได้(ผลผลิตรวม)ในระยะยาวจะต้องอยู่ ณ ระดับ potential output (Y*) เสมอ
- แม้ในระยะสั้นการเกิด Aggregate Demand shock จะทำให้รายได้ดุลยภาพเปลี่ยนไปสูงหรือต่ำกว่า Y* แต่ในระยะยาว รายได้จะปรับกลับมาอยู่ที่ Y* เสมอ
- แม้ในระยะสั้นการเกิด Aggregate Supply shock จะทำให้รายได้ดุลยภาพเปลี่ยนไปสูงหรือต่ำกว่า Y* แต่ในระยะยาว รายได้จะปรับกลับมาอยู่ที่ Y* เสมอ

Aggregate Demand shock ในระยะยาว

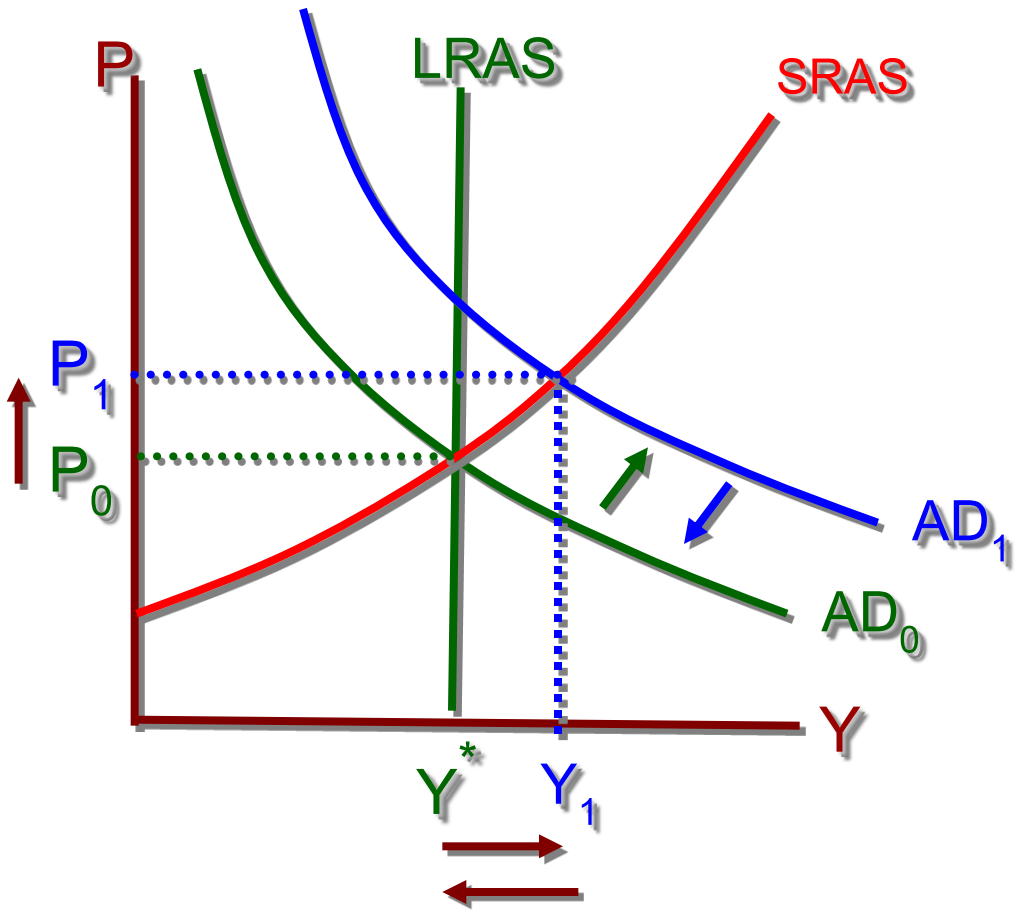

การใช้จ่ายรวมเพิ่มขึ้นทำให้ AD เลื่อนจาก AD_0 AD_1 ซึ่งสูงกว่า potential output

ราคาปรับสูงขึ้น การบริโภคและการส่งออกลดลง เส้น AD เลื่อนกลับจาก AD_1 เป็น AD_0

ผลผลิตรวมคงอยู่ที่ Y* ในที่สุด

Aggregate Demand shock ในระยะยาว

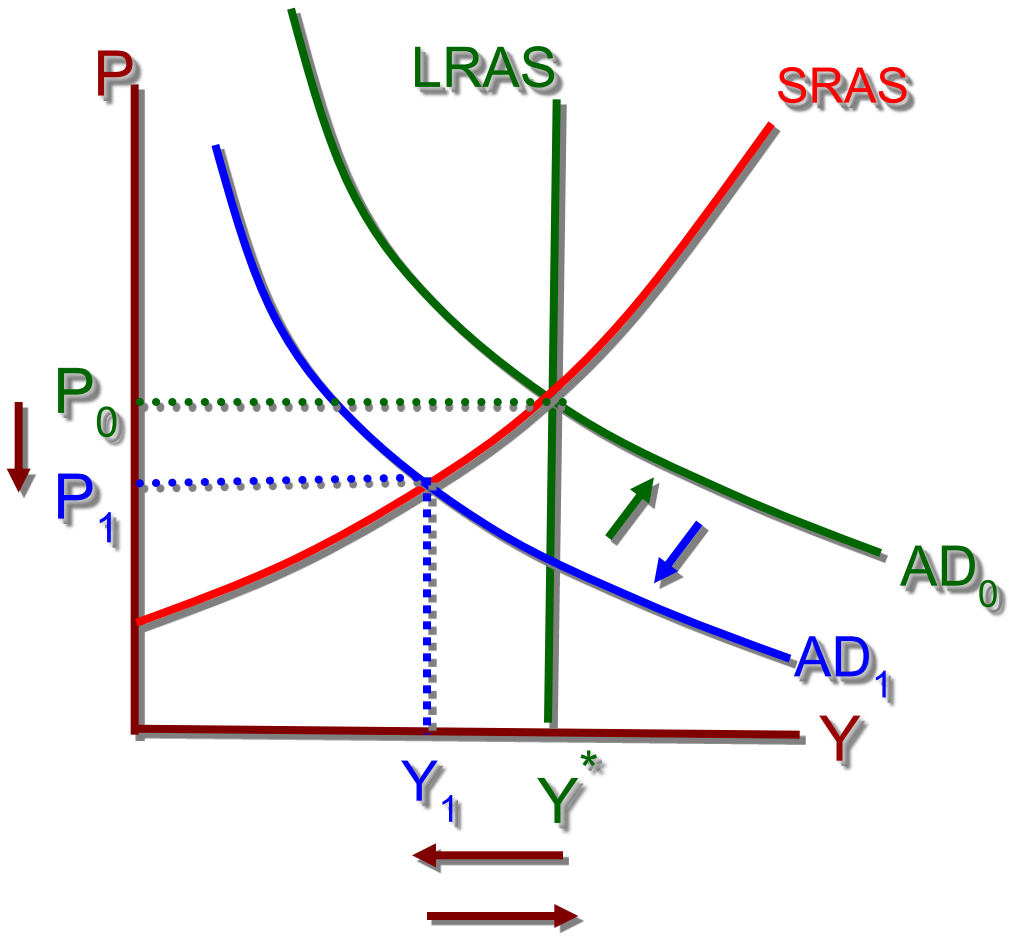

การใช้จ่ายรวมลดลงทำให้ AD เลื่อนจาก AD_0 AD_1 ซึ่งต่ำกว่า potential output

ราคาปรับลดลง การบริโภคและการส่งออกสูงขึ้น เส้น AD เลื่อนกลับจาก AD_1 เป็น AD_0

ผลผลิตรวมคงอยู่ที่ Y* ในที่สุด

Aggregate Supply Shock ในระยะยาว

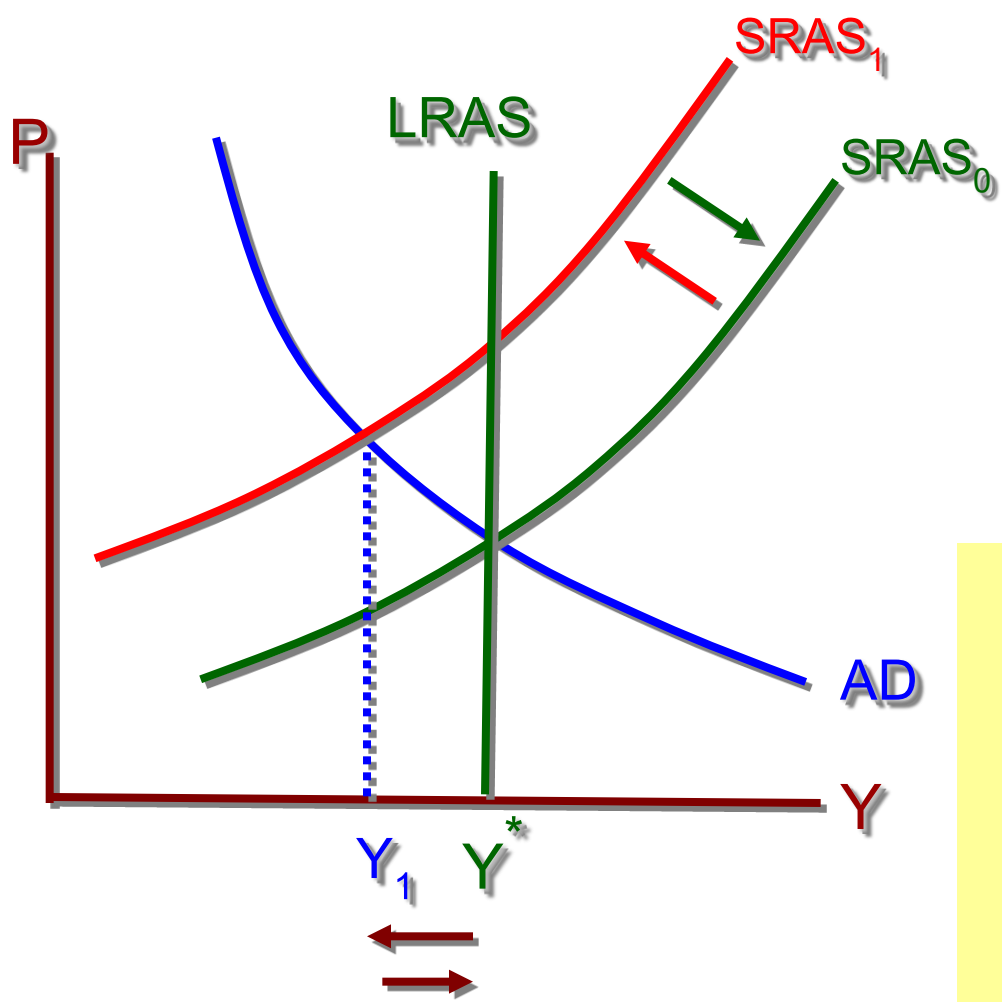

ในระยะสั้น เส้น SRAS เลื่อนไปทางซ้ายจาก $SRAS_0$ เป็น $SRAS_1$ ทำให้ผลผลิตต่ำกว่า potential output

ผลิตน้อยกว่าที่ควรทำให้ราคาปัจจัยการผลิตลดลง เส้น SRAS เลื่อนกลับไปเป็น $SRAS_0$ ผลผลิตเพิ่มกลับมาที่ Y*

Aggregate Supply Shock ในระยะยาว

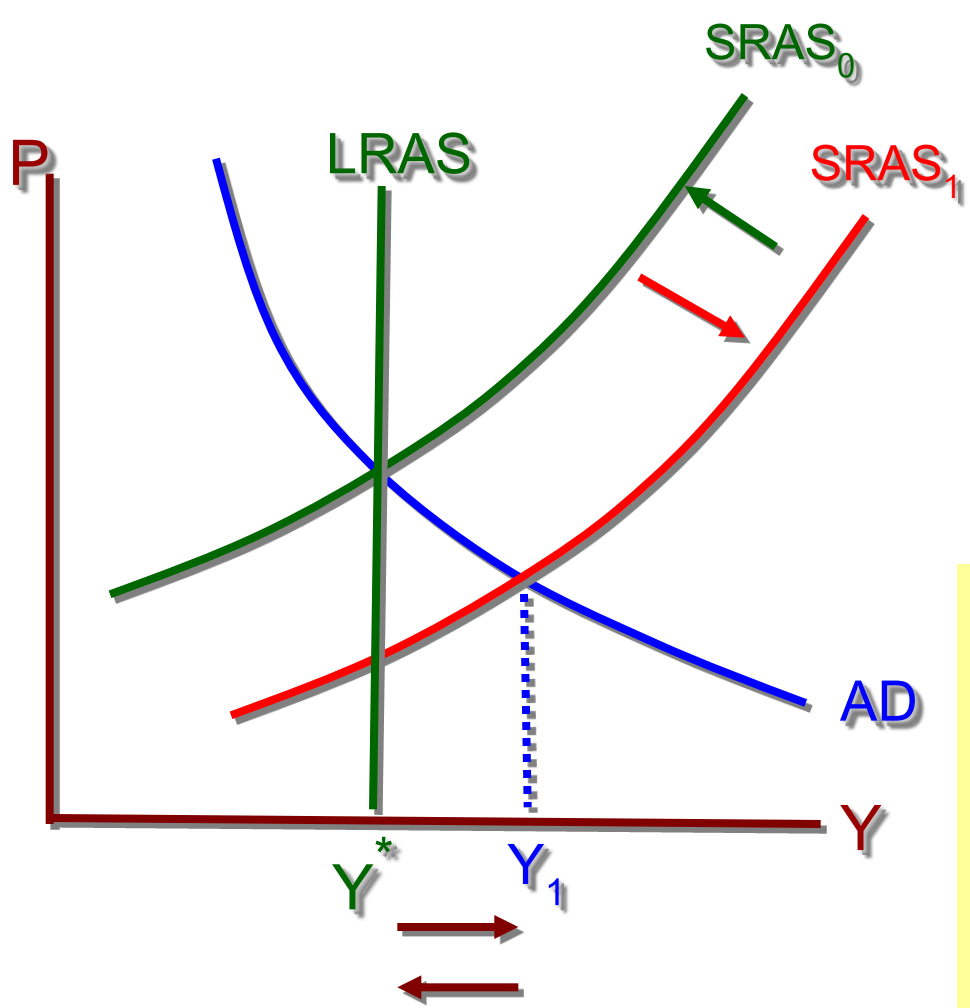

ในระยะสั้น เส้น SRAS เลื่อนไปทางขวาจาก $SRAS_0$ เป็น $SRAS_1$ ทำให้ผลผลิตสูงกว่า potential output

ผลิตมากกว่าที่ควรทำให้ราคาปัจจัยการผลิตสูงขึ้น เส้น SRAS เลื่อนกลับไปเป็น $SRAS_0$ ผลผลิตลดลงกลับมาที่ Y*

การทำให้รายได้ดุลยภาพเพิ่มอย่างถาวร

- ในระยะสั้นการเพิ่มรายได้ดุลยภาพจาก Aggregate Demand shock หรือ Aggregate Supply shock ก็ตามจะเป็นการเพิ่มได้เพียงชั่วคราวเพราะรายได้ดุลยภาพจะปรับกลับมาอยู่ที่ potential output เสมอ
- การจะทำให้รายได้ดุลยภาพเพิ่มอย่างถาวรจึงต้องเพิ่มระดับ potential output หรือทำให้ระดับประสิทธิภาพการผลิตสูงขึ้น

การทำให้รายได้ดุลยภาพเพิ่มอย่างถาวร

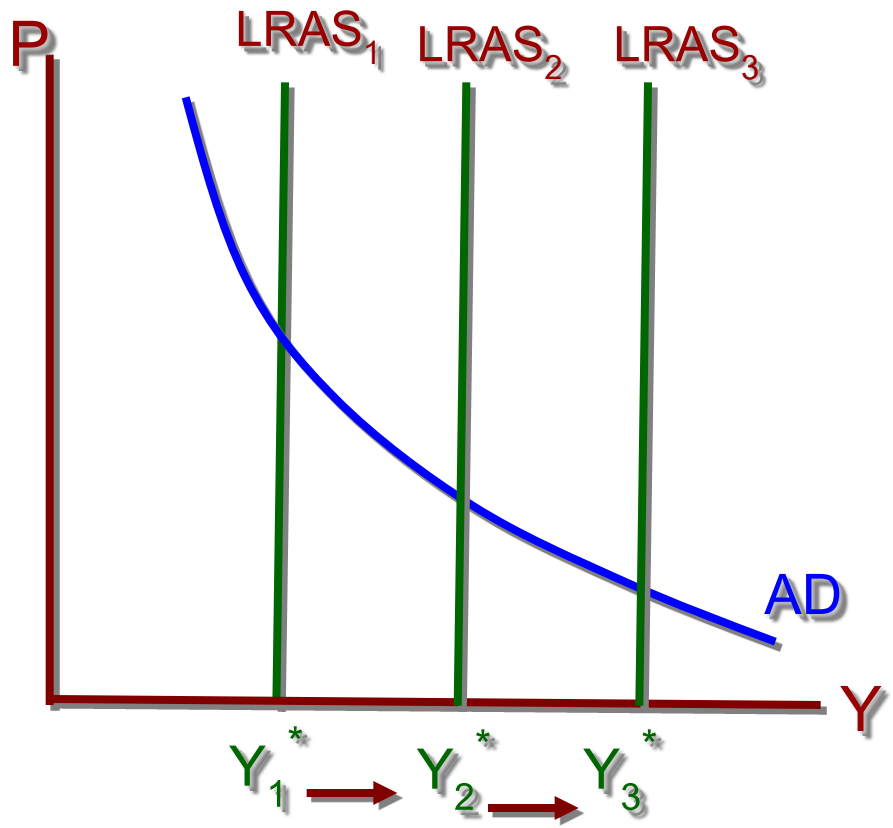

ผลจากการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของชาติ ทำให้เส้นอุปทานระยะยาว (LRAS) เลื่อนไปทางขวาจาก $LRAS_1$ เป็น $LRAS_2$ และ $LRAS_3$ ตามลำดับ

รายได้ดุลยภาพเพิ่มจาก Y^*_1 เป็น Y^*_2 และ Y^*_3

การทำให้รายได้ดุลยภาพเพิ่มอย่างถาวร

- นโยบายที่จะทำให้ประสิทธิภาพการผลิตเพิ่มขึ้นและเส้น LRAS เลื่อนไปทางขวานี้ได้แก่ การส่งเสริมการลงทุนด้วยการให้สิทธิพิเศษทางภาษี การปรับปรุงประสิทธิภาพของแรงงาน เป็นต้น
- แนวนโยบายแบบนี้เรียกกันว่า Supply –Side Economics ซึ่งเคยมีการดำเนินการในสมัยประธานาธิบดี Reagan ในสหรัฐฯ ช่วงทศวรรษ 1980 เพื่อแก้ปัญหาเงินเฟ้อที่เกิดพร้อมกับเศรษฐกิจถดถอย (Stagflation = Stagnation + Inflation)

Laffer Curve

- แนวคิด Supply side economics มีหลักสำคัญคือ
  - ลดอัตราภาษีเงินได้เพื่อจูงใจให้คนทำงานมากขึ้นและมีการออมมากขึ้น
  - การลดอัตราภาษีซึ่งเป็นรายได้ของรัฐจะไม่ทำให้ขาดดุลงบประมาณมากขึ้น เพราะแม้จะลดอัตราภาษีลงแต่รายรับจากภาษีจะไม่ลดลงด้วย ซึ่งเป็นตามแนวคิดของ Arthur Laffer ที่แสดงให้เห็นด้วยเส้น “Laffer Curve”

Laffer Curve

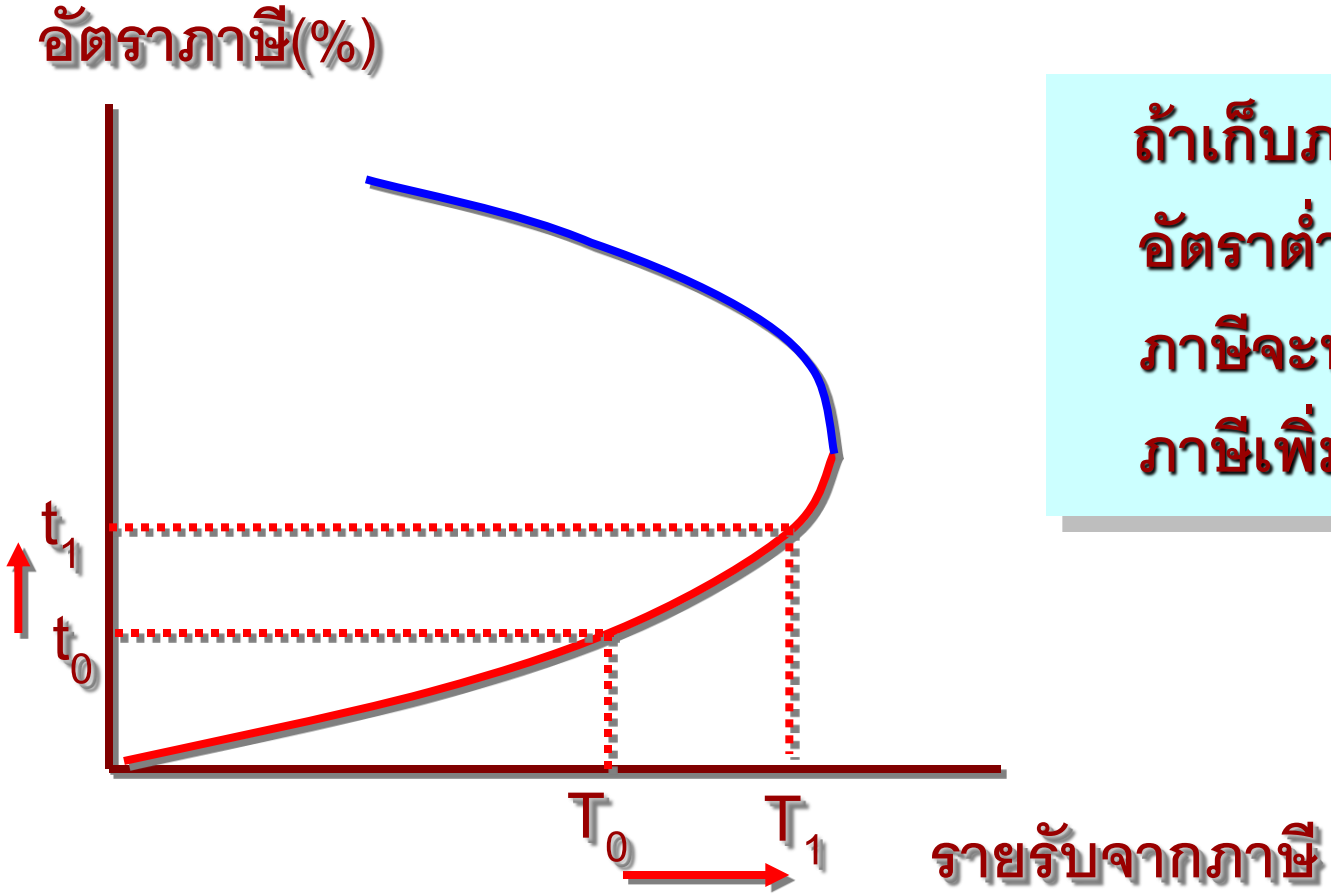

ถ้าเก็บภาษีอยู่ที่ระดับอัตราต่ำ การเพิ่มอัตราภาษีจะทำให้รายรับภาษีเพิ่ม

Laffer Curve

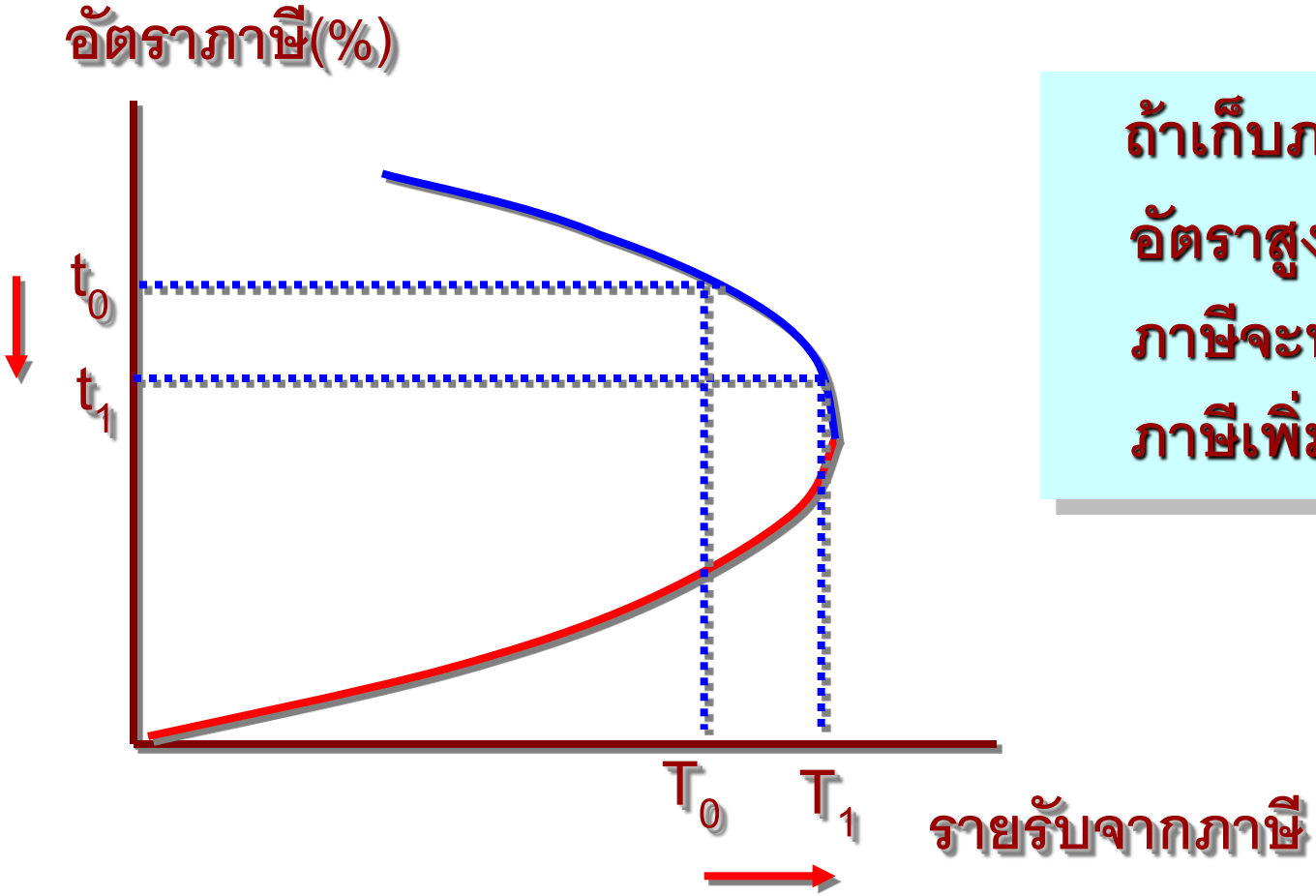

ถ้าเก็บภาษีอยู่ที่ระดับอัตราสูง การลดอัตราภาษีจะทำให้รายรับภาษีเพิ่ม